

Reactie op wetsvoorstel Kiesstelsel Burgerforum

24 januari 2021

Geen verhoging ondersteuningsverklaringen

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om de ondersteuningseis en waarborgsom voor alle nieuwe politieke partijen drastisch te verhogen. Voor de Tweede Kamerverkiezingen wordt maar liefst een vertienvoudiging van de ondersteuningdrempel voorgesteld. Meer Democratie is tegen dit voorstel, dat zowel **onwenselijk als onnodig** is.

Het vertienvoudigen van de ondersteuningseis werpt een grote drempel op en maakt het voor nieuwe politieke partijen bijna onmogelijk om nog deel te kunnen nemen aan de verkiezingen. Dat is om meerdere redenen onwenselijk:

1. Ten eerste wordt het open karakter van de Nederlandse parlementaire democratie aangetast door dit voorstel. Door de hogere ondersteuningseis zullen enkel nog sterke en goed gefinancierde organisaties deel kunnen nemen aan de verkiezingen, terwijl dit voor collectieven van burgers met minder economisch en sociaal kapitaal bijna onmogelijk wordt. Maatschappelijke ontwikkelingen zullen zich bovendien minder snel kunnen vertalen naar het parlement, waardoor nieuwe maatschappelijke thema's minder snel opgepakt dreigen te worden.
2. Ten tweede wordt het politieke aanbod voor kiezers kleiner. Veel Nederlanders herkennen zich niet in bestaande politieke partijen; uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er voor een grote minderheid van de kiezers geen partij bestaat die overeenkomt met hun combinatie van opvattingen.¹ Vooral lager- en middelopgeleide kiezers en kiezers met een migratie-achtergrond worden slecht vertegenwoordigd in het huidige partijstelsel.² Met de verhoging van de ondersteuningseis wordt deelname van partijen die wel aansluiten bij de opvattingen van niet-vertegenwoordigde kiezers erg onwaarschijnlijk.
3. Ten derde vergroot dit voorstel de ongelijkheid tussen gevestigde en nieuwe politieke partijen. Terwijl reeds in de Tweede Kamer vertegenwoordigde partijen recht hebben op automatische verkiezingsdeelname en miljoenen euro's subsidie,

¹ Zie bijv. Van der Brug, Wouter, en Joost Van Spanje. "Immigration, Europe and the 'new' cultural dimension." *European Journal of Political Research* 48.3 (2009): 309-334.

² Zie bijv. Schakel, Wouter, en Armen Hakhverdian. "Ideological congruence and socio-economic inequality." *European Political Science Review: EPSR* 10.3 (2018): 441-465.

moeten nieuwe partijen over steeds hogere hordes springen om überhaupt deel te kunnen nemen aan de verkiezingen.

De verhoging van de ondersteuningseis is bovendien onnodig. Aan de deelname van een groot aantal partijen kleven geen andere negatieve effecten dan dat het stembiljet *iets* groter is. De ervaren “versplintering” / fragmentatie van het parlement is bovendien niet het gevolg van nieuwe partijen, maar het gevolg van dat grote partijen kleiner zijn geworden en bestaande, kleine partijen groter. Er is geen structurele toename van het aantal politieke partijen in de Tweede Kamer en het leeuwendeel van nieuwe politieke partijen haalt bovendien geen zetel.

Meer Democratie roept u daarom op om af te zien van de verhoging van de ondersteuningseis. Als er al een verhoging komt, dan zou deze beperkt dienen te blijven tot het door de Staatscommissie Parlementair Stelsel gedane voorstel: 1.200 handtekeningen. Daarnaast verzoeken wij u om het indienen van een ondersteuningsverklaring te versimpelen en te digitaliseren.

Kiestelsel

Meer Democratie staat positiever tegenover het voorstel om het kiebstelsel “burgerforum” in te voeren op alle bestuurlijke niveaus. Dat is een verbetering ten opzichte van het huidige kiebstelsel, daar het de invloed van burgers op de persoonlijke samenstelling van de volksvertegenwoordiging vergroot, de persoonlijke band tussen kiezer en gekozene versterkt en bijdraagt aan een betere representatie qua demografische achtergronden.³

³ Zie: <https://stukroodvlees.nl/staatscommissie-wil-voorkeursstemmen-zwaarder-laten-wegen-hoe-zou-de-huidige-tweede-kamer-er-dan-uit-hebben-gezien-%EF%BB%BF/>